

Søjlemodel

Når man arbejder ud fra KRAP tilgangen, bruger man ofte Søjlemodellen som et overbliksværktøj til at synliggøre strukturen, hvormed man arbejder hen imod et givet mål. Søjlemodellen består af et mål-og fokusfelt, som er omdrejningspunktet for processen, samt tre søjle-felter med hvert sit fokus: I Søjle 1, som er fakta søjlen, er fokus på indsamling af og opsummering af relevant viden. Søjle 2 er analyse-søjlen, hvor vi forsøger at forstå den viden, der er samlet i søjle 1. I søjle 3 skitserer vi tiltag og ideer til udvikling, som baseres på den forståelse, vi har fået ved at analysere fakta.

Søjlemodellen som grundstruktur er således med til at tydeliggøre fakta og årsagssammenhænge og derved give en baggrund for at igangsætte målrettede indsatser. Samtidig hjælper den os til at bevare en relevant, systematisk og faglig velkvalificeret balance i at være i alle tre søjler.

De fleste pædagogiske processer har oftest et forløb, som *til en vis grad* er uforudsigeligt. Vi ved, at vi gerne vil støtte borgeren, og at borgeren oftest gerne vil have støtte - og at begge parter typisk investerer både tid og kræfter i at opnå et givent mål. Der kan imidlertid være mange forhold, som forstyrrer eller forskubber de tiltag, der sættes i værk. Fx kan borgeren tabe motivation i processen, der kan ske uforudsete ting som sygdom eller omstrukturering, eller strømmen kan gå, lige når der står tøjvask på ugeskemaet. Netop derfor er der så god grund til at holde sig strukturen for øje, i de pædagogiske processer, så det fælles fokus på målet bevares.

Hvordan gør man?

Vi starter med at udfylde det nederste felt med '**Mål/fokus**', for at sikre at vi er fælles fokuserede. Hvis målet fx er at støtte borgeren til selvstændigt at varetage praktiske opgaver i hjemmet, så skrives dette i feltet. Det kan være, at man allerede nu ved, at målets fokus mere specifikt skal omhandle tøjvask, hvilket så skrives som fokus i samme felt. Det er vigtigt, at man tager sig tid til at få indkredset mål og fokus, da det bliver omdrejningspunktet for hele processen. Hvis man er for utydelig eller ukonkret, vil processen i søjlerne også være i fare for at blive mere overfladisk. Selvfølgelig kan der i nogle sager/problemstillinger være fordele ved at være mere generel og overordnet ift. en tematik, men i langt de fleste tilfælde vinder vi på at være konkrete. Jo skarpere defineret målsætningen er, desto skarpere bliver oftest den samlede proces.

Dernæst "stiller man sig" i den første søjle – også kaldet **søjle 1**, og spørger sig selv: "Hvad ved vi? - hvad viser afdækningen?" Dels forholder vi os til relevant viden om den borger, det barn, det team eller den gruppe, som fokus omhandler – kort skitseret, hvad er det så vigtigt at tage med i beskrivelsen af vedkommende? Og dels kigger vi på fakta, som er relevant for det givne fokusområde. Hvis fokus er at støtte borgeren i at vaske tøj, så noterer vi fx, at borgeren vasker alt sit tøj i samme maskinfuld, og at tøjet derefter oftest ligger i maskinen i flere dage. Vi kan se, at der ligger snavset tøj på badeværelset, i køkkenet og på soveværelset. Og så fortæller borgeren gentagne gange, at tørretumbleren ikke virker mere. Desuden beskriver vi borgerens ressourcer, som er relevante for målet – han er optimistisk, ønsker at være pæn i tøjet og han kan overskue processer vha. visuel støtte. Modellen er helhedsorienteret, så både fakta, udfordringer og ressourcer skal inddrages.

I søjle 1 besvarer vi endvidere konkrete spørgsmål, som giver relevant viden ift. mål og fokus, som fx: *Hvilken erfaringer har borgeren med at sortere tøj og vaske tøj? Hvordan har borgeren tilegnet sig andre færdigheder tidligere? Hvilken form for støtte profiterer borgeren ofte af? Hvordan har vi tidligere samarbejdet med borgeren om andre/lignende opgaver?*

I **søjle 2** beskriver vi herefter, hvilke forståelser vi har (eller får) via analyse af søjle 1 – altså, hvordan forstår vi fakta? Det skal her være tydeligt, at vores forståelser hænger sammen med den viden, der er indsamlet i søjle 1. Vi forholder os analyserende ved at kigge på mønstre og afvigelser – og ved at forholde os nysgerrigt til begge dele. Analysen baserer sig på den anerkendende tilgang og handler derfor primært om at forstå (mennesket, gruppen, mestringsen osv.) og have øje for behov og forudsætninger.

I søjle 2 besvarer vi i analysen bl.a. følgende spørgsmål:

Hvad har borgeren brug for? Hvilke forudsætninger bør være til stede, hvis der skal udvikles nye færdigheder? Hvordan bringes borgerens ressourcer i spil? Hvordan motiveres borgeren?

Analysen retter sig mod målet, der er sat og kan til tider være målkorrigerende, idet det kan blive tydeligt, at noget andet er relevant eller på spil, end først antaget. Vi kan fx have sat barren for højt ved én borger, eller for lavt ved en anden, som viste sig at kunne en hel del mere end forventet. Søjle 2-arbejdet vil ofte give anledning til øjenåbnere, når vi får analyseret grundigt på fakta.

Hvis vi i analysefasen opdager, at vi mangler relevant viden, så må vi tilbage i søjle 1 og lave yderligere afdækning. Der kan være behov for at lave registreringer, observere yderligere eller gå i dialog.

I ovenstående eksempel kan analysen fx vise os, at borgeren har brug for hjælp til at sortere vasketøjet i forskellige farver, at borgeren har brug for en vasketøjskurv eller lignende til at placere snavset tøj i, og at det skal undersøges, om tørretumbleren kan repareres.

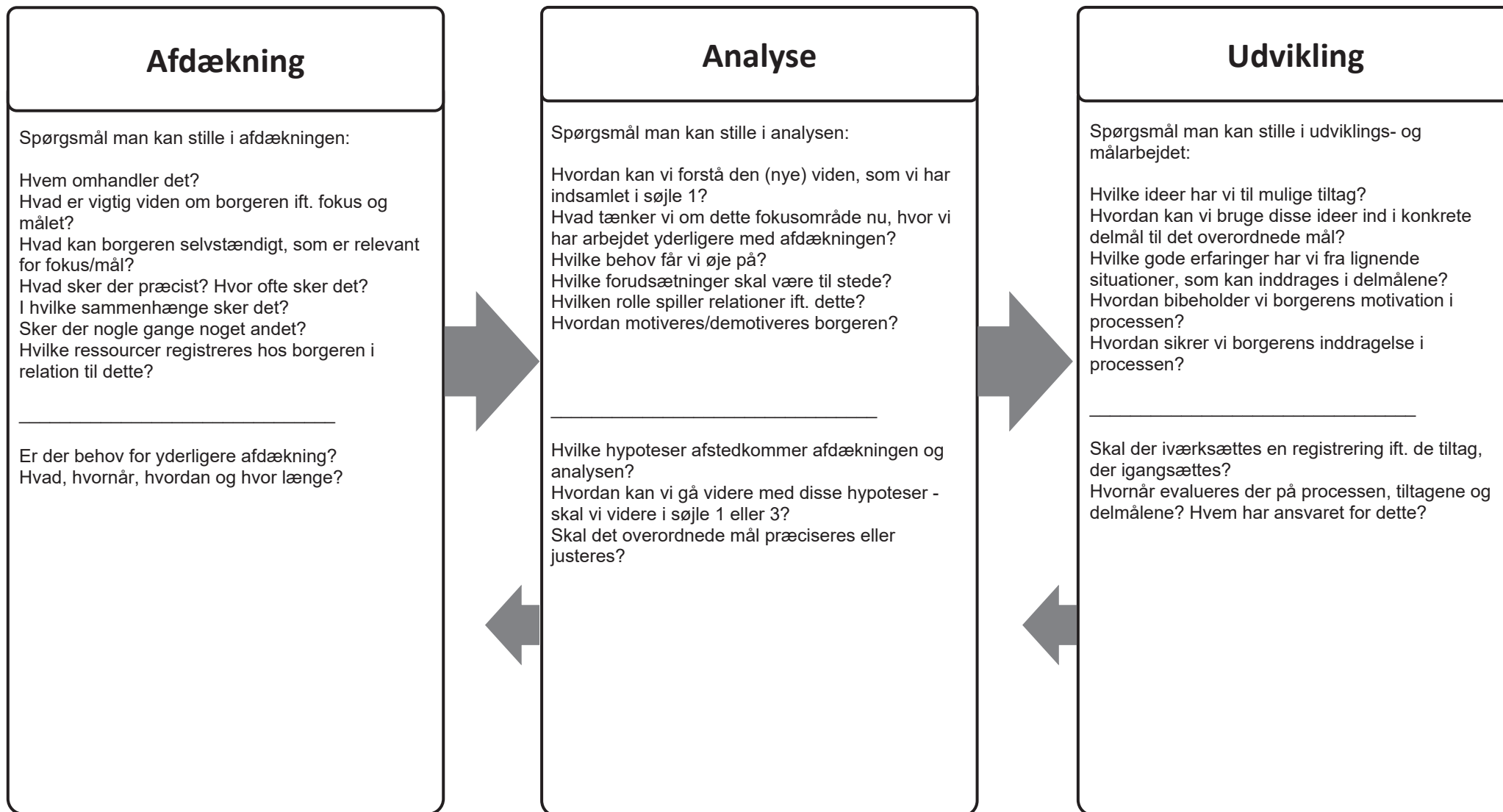
Dernæst går vi til den **3. søjle**, hvor vi brainstormer på og beskriver hvilke udviklingstiltag, vi kan igangsætte. Hvilke relevante ideer er fremkommet via analysen? I det givne eksempel, kan det fx være et minikursus i vasketemperaturer, en indkøbstur for at købe en vasketøjskurv, og et opkald til viceværten vedr. tørretumbleren. Måske aftales det også, at man efter 2 uger evaluerer på, om tiltagene virker, hvilket man også skriver ind i søjle 3. Ofte vil man have flere ideer, end der umiddelbart kan iværksættes, så søjle 3 bliver en idébank til det fremtidige arbejde.

I søjle 3 forholder vi os fx til:

Hvad kan der konkret gøres? Hvem skal inddrages? Hvad er næste skridt? Hvem gør hvad og hvornår?

Hermed er der vha. Søjlemodellen skabt basis for en sammenhængende udviklingsplan, hvor tiltagene bygger på en fælles forståelse, som er afstedkommet af grundig afdækning. Ideerne kan evt. skitseres i en Måltrappe, som tydeliggør systematikken i udviklingsplanen, og som samtidig inddrager den relevante viden fra søjle 1 og 2.

Søjlemodel

Mål/fokus	Hjælpe spørgsmål til Søjlemodellen:
------------------	-------------------------------------

Søjlemodel

Afdækning

Borger:
45 år, udviklingshæmmet, bor i bofællesskab og har selv vaskemaskine og tørretumbler på sit badeværelse i lejligheden.
Boede hjemme hos sin mor til han var 38 år. Mor vaskede tidligere alt hans tøj. Mor kom tidligere én gang i ugen og vaskede borgers tøj, men grundet blodprop kan hun ikke længere hjælpe ham med dette.

Aktuelt vedr. vasketøj:
Borger vasker tøj 2-3 gange pr. måned og vasker alt sit tøj i samme maskinfuld (ingen sortering).

Det nyvaskede tøj ligger i vaskemaskinen i flere dage.

Der ligger snavset tøj på badeværelset, i køkkenet og i soveværelset.

Borgeren fortæller, at tørretumbleren ikke virker mere.

Analyse

Borgeren har brug for hjælp til at sortere vasketøjet, ud fra bl.a. farve.

Og han har brug for at få sat system på vask af tøj, da han ofte mangler rent tøj og derfor tager beskidt tøj på.

Borgeren har brug for en vasketøjskurv eller lignende til at placere snavset tøj i. Den skal placeres centralt i lejligheden, så han har størst mulig chance for at få den brugt.

Borgeren vil gerne have styr på vasketøjet, men det kan let blive uoverskueligt, når tørretumbleren ikke virker, for så skal vasketøjet hænges op.

Borgeren fortæller ikke udopfordret selv, når noget er i gået i stykker.

Borger beder ikke selv om hjælp, fordi han ikke vil opfattes som dum.

Udvikling

Mini-kursus i sortering af vasketøj.

En visuel struktur udarbejdes, så borger får vasket tøj mindst 1 gang pr. uge. Denne plan skal samtænkes med bostøtte, så han kan hjælpes til at få den kørt ind i den daglige rutine.

En indkøbstur for at købe vasketøjskurv, hvor han selv vælger den, det skal være.

Undersøge om der skal renses filter på tørretumbler. Evt. opkald til vicevært vedr. tørretumbler.

Måske en form for belønning, som fås, når vasketøjet er hængt op?
Det kunne fx være en kop kaffe og småkage, som han sætter stor pris på.

Personalet skal spørge ind til alt vedr. vasketøj hos borgeren

Mål/fokus

At borgeren selvstændigt varetager praktiske opgaver.

Fokus er lige nu på håndtering af vasketøj.

Søjlemodel

Afdækning

Kort beskrivelse af Peter og Peters historik.

Hvor tit kontakter Peters forældre os, og hvad er det typisk de kontakter os med (information, spørgsmål, kritik...)?

Hvem vil de helst tale med ?

Bliver de vrede/frustreret eller fattede i kontakten?

Er det noget, som er nyt?

Er det nogle gange berettiget, att de ringer til os?
Er der for eksempel ting vi ikke har styr på?

Ringer de også nogle gange for bare høre hvordan det går?

Hvilket erfaringer har forældrene med systemet?
Måske har de den oplevelse, at man skal tale højt for at få sin vilje igennem?

Er der andre situationer, hvor forældrene ikke skælder ud, men gør noget andet?

Hvad er ressourcerne i samarbejdet med Peters forældre?
Hvad er forældrene gode til?
Hvordan støtter forældrene Peter i dagligdagen?

Analyse

Peters forældre har været pressede i mange år.

Vi ved, at de er ekstra pressede i de episoder, der har været det sidste års tid. vedr. Peters adfærd

Forældrene søger en hurtigt en løsning på problemet.

De har brug for at vide, at deres søn har det godt. At han er tryk og bliver passet på.

Forældrene har ressourcer, som kan bruges, hvis de er godt orienterede om, hvad der skal ske i god tid.

Hvis der er ændringer i planerne eller i strukturen, virker det bedst, hvis de på forhånd har fået besked herom.

Udvikling

Registrering på hvor tit Peters forældre kontakter os, og hvad det omhandler (konkrete beskrivelser eller afkrydsning).

Afholde et møde med gensidig forventningsafstemning. At få spurgt ind til forældrens oplevelser og ønsker.

Som forberedelse til mødet, kunne teamet evt. lave en Ressourceblomst på på forældrene for at have fokus på deres ressourcer

Vi skal være undersøgende på deres erfaringer med "systemet. Har de nogle oplevelser, som vi med fordel skal kende til? Både noget, der har været træls men også noget, der har virket godt.

Man kunne med fordel sende en dagsorden ud før møder

Mål/fokus

Det fylder, at Peters forældre og ringer og skælder ud.

Ønsker at optimere samarbejdet med Peters forældre.